

Krawiec

753105

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Krawiec konstruuje i szyje odzież lekką, ciężką lub skórzaną. Krawiec pracuje w małych zakładach usługowych szyjąc odzież miarową na indywidualne zamówienie lub szyje odzież konfekcyjną według przeciętnych wymiarów w zakładach przemysłu odzieżowego.

Krawiec w małym zakładzie jest odpowiedzialny za uszycie ubioru od momentu otrzymania zlecenia do momentu odbioru gotowej sztuki; w większych zakładach większość zadań jest rozdzielana między różnych pracowników.

Krawiec szyjący odzież miarową najpierw zdejmuje wymiary z klienta i omawia fason ubioru; w miarę potrzeby doradza klientowi model najbardziej odpowiedni do jego figury i stylu. Następnie przygotowuje formy odzieży na papierze, przygotowuje szablony i wykrawa w materiale poszczególne elementy odzieży. Po wykrojeniu zszywa wszystkie części. W trakcie szycia dokonuje dwóch, trzech przymiarek, dopasowując odzież do figury klienta. Podczas pracy posługuje się przede wszystkim podstawową maszyną szwalniczą tzw. stebnówką; część czynności wykonywana jest ręcznie - zwłaszcza prace wykończeniowe. Gotowy ubiór jest prasowany.

Krawiec w zakładzie przemysłu odzieżowego jest odpowiedzialny za fragment procesu produkcji odzieży i może zajmować różne stanowiska. Krawiec może pracować we wzorcowni, gdzie na stanowisku krawca modelarza opracowuje według danego projektu formy odzieży i wykrawa elementy ubioru według przeciętnych wymiarów. Coraz częściej na tym stanowisku wykorzystuje się komputer.

Z krawcem modelarzem ściśle współpracuje krawiec specjalista, który z przygotowanych elementów szyje pierwowzór ubioru jako propozycję projektanta do produkcji konfekcyjnej. Pierwowzór po poprawkach zostaje przesyty na tzw. wtórowzór - model zatwierdzony do produkcji konfekcyjnej. W tym dziale wiele prac wykonuje się ręcznie i przy użyciu podstawowej maszyny szwalniczej.

Wtórowzór jest podstawą pracy krawca, który w dziale przygotowania produkcji pracuje przy opracowywaniu dokumentacji procesów produkcyjnych.

Krawiec pracuje również w krojowni, gdzie wykonuje i kieruje operacjami związanymi z przygotowaniem do krojenia i samym krojeniem materiałów odzieżowych. W tym dziale wykorzystuje się maszyny krojczyste, krajarki, wykrojniki itp.

Innym miejscem pracy krawca jest szwalnia, w której krawiec uczestniczy w wykonywaniu i kierowaniu operacjami szycia, sklejania i prasowania. W tym dziale krawiec wykorzystuje takie maszyny jak stebnówka, maszyny specjalne jak dziurkarki, pikówki, overlocki, zgrzewarki itd. oraz maszyny prasownicze - np. prasy parowe, elektryczne.

Krawiec pracuje również w wykończalni, gdzie m.in. przyszywane są metki do ubrań, a

także w dziale kontroli jakości jako brakarz - oceniając jakość wyrobu i kwalifikując go do odpowiedniej jakości.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Krawiec może pracować w małym zakładzie usługowym, gdzie jego miejscem pracy jest pracownia, w której samodzielnie lub w zespole innych pracowników szyje odzież miarową. W dużym zakładzie produkcyjnym będzie to wzorcownia, szwalnia, krojownia, dział przygotowania produkcji, wykończalnia. Krawiec może również szyć odzież chałupniczo.

Praca krawca to praca lekka fizyczna, manualna. Zawsze pracuje w pomieszczeniu zamkniętym, w otoczeniu maszyn, w dość dobrych warunkach oświetleniowych - przy świetle sztucznym lub naturalnym. Większość czynności krawiec wykonuje w pozycji siedzącej, w pochyleniu, często też na stojąco. Tam, gdzie pracuje jednocześnie kilka maszyn szwalniczych, może występować niewielki hałas, przy maszynach do prasowania zwiększona wilgotność powietrza, a w krojowni lekkie zapylenie powietrza. Krawiec, poza tymi, nie zawsze występującymi niedogodnościami, narażony jest na przeszywanie palca u ręki - najczęściej przez własną nieuwagę. Osoby alergiczne mogą czasem odczuwać podrażnienia powodowane przez substancje pochodzące z niektórych tkanin syntetycznych lub garbników i barwników skóry, jeśli szyją odzież skózaną.

warunki społeczne

Intensywność kontaktów krawca z innymi ludźmi jest uzależniona od miejsca i stanowiska pracy. Praca krawca może mieć charakter zarówno indywidualny, jak i zespołowy. Krawiec pracujący chałupniczo czy w jednoosobowym zakładzie usługowym, kontaktuje się tylko z klientami, a jego praca jest całkowicie indywidualna. Im większy zakład, tym bardziej wzrasta różnorodność kontaktów. W małym kilkuosobowym zakładzie, krawiec może kontaktować się z klientami, z mistrzem, kierownikiem zakładu i współpracownikami, a pracować może indywidualnie - wykonując zamówienie samodzielnie, lub grupowo - wykonując tylko część pracy zespołu, np. krojenie materiału. Natomiast w dużym zakładzie odzieżowym, gdzie szyje się odzież konfekcyjną, krawiec nie kontaktuje się z klientem, lecz ze współpracownikami np. projektantem - jeśli pracuje we wzorcowni, z przełożonym, szwaczkami, krojczymi itd. Kontakty te opierają się na zasadach współpracy, w celu osiągnięcia jak najlepszej jakości wyrobów.

warunki organizacyjne

Krawiec, który pracuje na własny rachunek, sam ustala sobie czas pracy - może też pracować w dni wolne. Na ogół jednak krawiec, który zatrudnia się w jakimś zakładzie, pracuje 8 godzin dziennie, najczęściej w stałych godzinach i w ciągu dnia, zasadniczo tylko w dni robocze.

Krawiec może być całkowicie niezależny, gdy pracuje samodzielnie we własnym zakładzie. Pracując gdzie indziej może być podwładnym lub przełożonym innych pracowników w zakładzie; uzależnione jest to od miejsca i stanowiska pracy. Krawiec może cieszyć się więc zupełną swobodą działania lub pracować pod czyimś nadzorem -

w takiej sytuacji najczęściej jest kontrolowany okresowo.

Praca krawca ma charakter nierutynowy. Krawiec jest zawsze odpowiedzialny za jakość wyrobu. Przed klientem odpowiada za zgodność uszytej odzieży z zamówieniem, za prawidłowe i estetyczne wykonanie, za racjonalne wykorzystanie materiału. W dużym zakładzie produkcyjnym, np. od jakości wykonania pierwowzorów czy wtórowzorów przez krawca zależy jakość całej produkcji seryjnej i możliwości sprzedaży gotowych wyrobów.

Wymagania psychologiczne

Ponieważ praca krawca jest pracą manualną, dość precyzyjną i żmudną, wymagającą dużego skupienia i uwagi, powinien być cierpliwy, dokładny, staranny, zrównoważony psychicznie i umieć dłużej koncentrować się na jednym zadaniu. Czynności, które wykonuje krawiec są bardzo często czynnościami twórczymi, związanymi z tworzeniem rzeczy nie tylko użytecznych, ale także estetycznych, upiększających ludzi, stąd zawód ten wymaga pomysłowości, zmysłu estetycznego, poczucia smaku, dobrego gustu i samodzielności. Ważne są także takie cechy, jak: wyczucie proporcji, spostrzegawczość i wyobraźnia przestrzenna - niezbędne przy czytaniu rysunku technicznego czy modeli żurnalowych lub przy tworzeniu własnych konstrukcji modelowych, a nawet podczas samej czynności szycia. Przydatna jest również pamięć wzrokowa, która umożliwia zapamiętywanie np. różnych szczegółów modeli i sylwetek.

Krawiec powinien mieć zamiłowanie do szycia, czerpać przyjemność z wykonywania zadań, interesować się trendami w modzie, nowymi materiałami, nowymi technikami szycia. W związku z tym powinien być otwarty i ciekawy tego, co się wokół niego dzieje, chętny do uczenia się. Bardzo przydatne są uzdolnienia plastyczne, zwłaszcza te związane z projektowaniem oraz umiejętności odpowiedniego, a zarazem ciekawego doboru kolorystycznego używanych tkanin. Krawcowi potrzebna też jest znajomość rachunków, konieczna przy kalkulacjach i miarach.

Krawiec, który pracuje w małych zakładach usługowych, bądź samodzielnie szyje odzież na miarę na indywidualne zamówienia i ma stały kontakt z klientami, musi mieć dodatkowe cechy umożliwiające mu dobrą ich obsługę. Przede wszystkim powinien umieć nawiązać kontakt z klientem, zrozumieć jego potrzeby i oczekiwania, aby móc następnie je urzeczywistnić. Krawiec powinien umieć doradzić klientowi taki fason odzieży, który będzie odpowiedni dla jego budowy ciała i indywidualnego stylu, fason, który „upiększy” klienta, maskując wszelkie niedoskonałości, a uwypuklając zalety. Praca w kontakcie z ludźmi wymaga także bycia miłym, uprzejmym, uczciwym i słownym, dotrzymującym terminów realizacji zamówienia.

Krawiec, który prowadzi własny zakład, powinien także posiadać pewne uzdolnienia prowadzenia samodzielnie interesów, a co za tym idzie - podstawową wiedzę z zakresu małej przedsiębiorczości, dotyczącą np. podatków, księgowości itp.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca krawca jest pracą manualną, w związku z tym w zawodzie tym stawia się określone warunki co do stanu zdrowia kandydata. Wskazane jest, aby krawiec cieszył się dość dobrym zdrowiem, gdyż jego praca nierzadko zmusza do zwiększonego wysiłku fizycznego, pracy w dość niewygodnej pozycji, np. w pochyleniu nad wykrojami czy na stojąco. W związku z tym od krawca wymaga się sprawności wszystkich

układów organizmu, a zwłaszcza układu kostno-stawowego, przede wszystkim kręgosłupa. Równie ważny jest dobrze rozwinięty zmysł dotyku, gdyż dotykiem krawiec ocenia często rodzaj i jakość tkaniny, ocenia sposób układania się tkaniny podczas szycia itp.

Krawiec przede wszystkim powinien mieć sprawne i zręczne ręce oraz palce oraz prawidłową koordynację wzrokowo - ruchową, gdyż w pracy posługuje się rękoma do wykonywania różnorodnych, nawet bardzo precyzyjnych robót, np. ozdabiania odzieży różnymi detalami. Dla krawcy jest również niezbędny dobry, nie męczący się zbyt szybko wzrok, gdyż musi on doskonale widzieć co i jak szyje, zwłaszcza jeśli czynność trwa nieprzerwanie przez kilka godzin. Potrzebna jest mu również umiejętność odróżniania kolorów i ich odcieni, aby odpowiednio dobierać i zszywać elementy odzieży.

W zawodzie tym mogą pracować osoby niepełnosprawne - z pewną, niezbyt dużą niepełnosprawnością kończyn dolnych i osoby niedosłyszące. Jednakże wskazane jest, aby w kontakcie z klientami pracowały głównie osoby w pełni sprawne.

Wykonywanie zawodu krawcy uniemożliwiają: niesprawność kończyn górnych, zaburzenia w układzie krążenia, przewlekłe stany chorobowe, krótkowzroczność powyżej 8OD, nadwzroczność nie poddająca się korekcji, nieprawidłowe widzenia barw, rozległe zwyrodnienia układu kostno-stawowego, skłonność do uczuleń skóry.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Pracę w zawodzie umożliwia ukończenie jednej ze szkół odzieżowych lub kursów przyuczających do zawodu. Kształcić się można w trzyletniej zasadniczej szkole zawodowej o kierunku odzieżowym, w wybranej specjalności, np. krawiectwo odzieży damskiej, krawiectwo odzieży skórzanej, krawiectwo męskie itd. Może być to szkoła dla niepracujących, której ukończenie daje tytuł robotnika wykwalifikowanego; może to być szkoła dla młodocianych pracowników, którzy wraz z podjęciem nauki podejmują pracę w rzemiośle. Nauka w tej szkole kończy się egzaminem czeladniczym.

Zawód krawcy można również zdobyć kształcąc się na kursach, które są organizowane przez Zakłady Doskonalenia Zawodowego i przez Cech Rzemiosł Różnych, a które też umożliwiają przystąpienie do egzaminu czeladniczego.

Pracodawcy dość często poszukują mistrzów w zawodzie krawcy. Tytuł ten można uzyskać po odpowiednio długiej praktyce w zawodzie i zdaniu egzaminu mistrzowskiego.

Zawód krawcy można zdobyć również ucząc się w technikach odzieżowych na podbudowie szkoły podstawowej lub na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej, w liceach zawodowych i policealnych studiach zawodowych. Nauka w tych szkołach odbywa się w różnych specjalizacjach, daje wykształcenie średnie oraz tytuł technika odzieżowego.

W wypadku krawcy, który pracuje jako modelarz we wzorcowni i wykonuje pierwowzory ubrań często wymaga się dodatkowej specjalizacji - „konstrukcje odzieży”.

Instytucje kształcące w tym zawodzie są w Polsce dość rozpowszechnione, szkół jest ponad czterysta.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie krawca awansowanie jest możliwe, chociaż ograniczone i uzależnione od miejsca pracy, od doświadczenia i poziomu wykształcenia. Na początku kariery zawodowej, krawiec - absolwent zasadniczej szkoły zawodowej czy po ukończonym kursie i zdanim egzaminie czeladniczym, ma niewielkie możliwości awansu. Dopiero uzyskanie tytułu mistrza w zawodzie, po co najmniej trzyletniej praktyce w zawodzie i zdaniu egzaminu mistrzowskiego, otwiera ścieżkę awansu.

Krawiec w niedużym zakładzie usługowym może awansować na stanowisko mistrza, który nadzoruje pracę czeladników i odpowiada za jakość wyrobów. Może również zostać krojczym, który tworzy konstrukcje odzieży, modele - na papierze lub bezpośrednio na tkaninie. Doświadczony krawiec może awansować na stanowisko kierownika zakładu lub pracowni.

Nieco inaczej kształtują się możliwości awansu w dużym przedsiębiorstwie, gdzie produkuje się tzw. odzież konfekcyjną - szytą dla przeciętnego klienta. Doświadczony krawiec może awansować na stanowisko brygadzysty, który nadzoruje pracę kilkusobowej grupy. Następnie - wtedy często wymaga się już wykształcenia średniego - krawiec może zostać kierownikiem działu produkcji czy nawet kierownikiem całego zakładu. Podobnie jak w małym zakładzie, krawiec może pracować jako krojczy, we wzorcowni. W tym dziale może następnie awansować na stanowisko konstruktora odzieży. Stanowisko to wymaga od niego ukończenia kursu konstrukcji odzieży i często wykształcenia średniego. Później może awansować na kierownika tego działu. Krawiec ze średnim wykształceniem, pracujący w dziale przygotowania produkcji może zostać technologiem opracowującym dokumentację techniczno- technologiczną i szablony wyrobów.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Zawód krawca można zdobyć również w późniejszym wieku - głównie na kursach przyuczających do zawodu. Jednakże osoby z małym doświadczeniem zawodowym jako krawiec, mogą mieć trudności ze znalezieniem pracy na bardziej odpowiedzialnych stanowiskach, np. we wzorcowni. Osoby te bardzo często są zatrudniane jako szwaczki - w małych lub dużych zakładach - lub podejmują własną działalność usługową, ewentualnie pracę chałupniczą.

Pracować można w tym zawodzie bez ograniczeń wiekowych - aż do emerytury. Najważniejsza jest fachowość, dobry stan zdrowia i chęć do pracy.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- kapelusznik
- kuśnierz
- krojczy wykrawacz elementów odzieży

- kaletnik
- tapicer
- rękawicznik
- technik technologii odzieży
- szwaczka

Polecana literatura

Pozycje książkowe:

Bonder D., Wytwarzanie odzieży. Specjalność - krawiec odzieży damskiej lekkiej, Centralny Ośrodek Metodyczny Poradnictwa Wychowawczo - Zawodowego MEN, Warszawa 1990.

Bonder D., Teczka informacji o zawodzie - krawiec, PPHU Demon, Sierpc 1995.